

Cuprins

Abrevieri.....	XI
Prefață la ediția a 4-a	XIII
Cuvânt-înainte	XV
Capitolul I. Sistemul științei dreptului. Locul teoriei generale a dreptului în sistemul științei dreptului	1
§1. Considerații generale privind rolul științei.....	1
§2. Sistemul științelor sociale (o propunere de clasificare).....	1
§3. Știința dreptului în sistemul științelor sociale	2
§4. Sistemul științei dreptului (al științelor juridice).....	4
§5. Științele juridice istorice.....	5
§6. Științele juridice de ramură	6
§7. Științele ajutătoare (participative)	6
§8. Teoria generală a dreptului. Locul și rolul său în sistemul științei dreptului (al științelor juridice).....	7
§9. Privire istorică asupra apariției și dezvoltării teoriei generale a dreptului.....	9
§10. Teoria dreptului (enciclopedia juridică) – disciplină de învățământ.....	10
§11. Funcțiile teoriei dreptului în condițiile globalizării.....	10
§12. Predarea teoriei dreptului în România.....	11
Capitolul II. Metodele cercetării științifice a fenomenului juridic (metodologia juridică).....	14
§1. Considerații generale privind metoda de cercetare	14
§2. Precizări terminologice.....	14
§3. Noțiunea metodologiei juridice	15
§4. Metodele cercetării științifice juridice.....	17
4.1. Metoda logică.....	17
4.2. Metoda comparativă.....	20
4.3. Metoda istorică.....	22
4.4. Metoda sociologică	24
4.5. Metodele cantitative	28

Capitolul III. Conceptul dreptului.....	30
§1. Accepțiunile noțiunii de „drept”.....	30
§2. Originea și apariția dreptului. Dimensiunea istorică a dreptului.....	32
§3. Primele legiuri.....	40
§4. Dimensiunea socială a dreptului.....	41
§5. Factorii de configurare a dreptului.....	43
§6. Esența, conținutul și forma dreptului.....	50
§7. Tipologia dreptului.....	56
§8. Sistemul dreptului.....	67
8.1. Noțiunea sistemului dreptului.....	68
8.2. Criteriile de structurare a sistemului de drept.....	69
8.3. Diviziunea dreptului în drept public și drept privat.....	70
§9. Definiția dreptului.....	74
Capitolul IV. Dreptul și statul.....	79
§1. Noțiunea statului.....	79
§2. Statul și societatea civilă.....	80
§3. Conținutul și scopul statului.....	81
§4. Puterea de stat.....	84
§5. Exercitarea puterii de stat. Separația, echilibrul și cooperarea puterilor... ..	86
§6. Instituțiile (organele) statului.....	87
§7. Instituțiile statale judiciare.....	88
7.1. Părțile componente ale autorității judecătorești.....	88
7.2. Jurisdicții internaționale.....	91
§8. Forma statului.....	92
Capitolul V. Principiile dreptului.....	95
§1. Noțiunea principiilor fundamentale (generale) ale dreptului.....	95
§2. Delimitarea principiilor dreptului.....	97
§3. Originea principiilor dreptului.....	99
§4. Importanța teoretică și practică a studierii principiilor dreptului.....	100
§5. Prezentarea analitică a principiilor generale ale dreptului.....	101
5.1. Asigurarea bazelor legale de funcționare a statului.....	101
5.2. Principiul libertății și al egalității.....	102
5.3. Principiul responsabilității.....	103
5.4. Principiul echității și al justiției.....	105
Capitolul VI. Funcțiile dreptului.....	109
§1. Noțiunea funcțiilor dreptului.....	109
§2. Prezentarea analitică a funcțiilor dreptului.....	111
2.1. Funcția de instituționalizare sau formalizarea juridică a organizării social-politice.....	111

2.2. Funcția de conservare, apărare și garantare a valorilor fundamentale ale societății	111
2.3. Funcția de conducere a societății	112
2.4. Funcția normativă.....	113
Capitolul VII. Dreptul în sistemul normativ social	114
§1. Considerații generale privind acțiunea socială, conduita umană și reglarea normativă a acesteia	114
§2. Sistemul normelor sociale	116
2.1. Corelația normelor juridice cu normele etice	116
2.2. Normele obiceiului.....	120
2.3. Normele tehnice	121
Capitolul VIII. Norma juridică	123
§1. Noțiunea și trăsăturile normei juridice	123
1.1. Norma juridică are un caracter general și impersonal	124
1.2. Norma juridică are un caracter tipic	126
1.3. Norma juridică implică un raport intersubiectiv	127
1.4. Norma juridică este obligatorie	127
1.5. Definiția normei juridice	129
§2. Structura normei juridice.....	129
2.1. Structura logică a normei juridice	130
2.2. Structura tehnico-legislativă.....	133
§3. Clasificarea normelor juridice	135
3.1. Criteriul ramurii de drept.....	136
3.2. Criteriul forței juridice a actului normativ	136
3.3. Criteriul structurii logice	136
3.4. Criteriul sferei de aplicare	137
3.5. Criteriul gradului și al intensității incidenței	137
3.6. Criteriul modului de reglementare a conduitei.....	138
3.7. Normele organizatorice.....	139
3.8. Normele punitive și normele stimulative	140
§4. Acțiunea normei juridice	140
4.1. Acțiunea în timp a normei juridice.....	140
4.2. Acțiunea normelor juridice în spațiu și asupra persoanelor	148
Capitolul IX. Izvoarele dreptului.....	152
§1. Noțiunea de izvor de drept	152
§2. Clasificarea izvoarelor formale ale dreptului	156
2.1. Obiceiul juridic (cutuma)	156
2.2. Doctrina.....	160
2.3. Practica judiciară și precedentul judiciar.....	162
2.4. Contractul normativ	167

2.5. Actul normativ	168
§3. Izvoarele dreptului Uniunii Europene	172
Capitolul X. Tehnica elaborării actelor normative	173
§1. Noțiunea tehnicii juridice	173
§2. Noțiunea tehnicii legislative	177
§3. Principiile (cerințele) legiferării	179
3.1. Principiul (cerința) fundamentării științifice a activității de elaborare a normelor juridice	179
3.2. Principiul (cerința) asigurării unui raport firesc între dinamica și statica dreptului	180
3.3. Principiul (cerința) corelării sistemului actelor normative	181
3.4. Principiul accesibilității și al economiei de mijloace în elaborarea normativă	181
§4. Părțile constitutive ale actului normativ	186
§5. Elementele de structură ale actului normativ	186
§6. Tehnica sistematizării actelor normative	187
6.1. Încorporarea	188
6.2. Codificarea	188
Capitolul XI. Realizarea dreptului	191
§1. Conceptul realizării dreptului	192
§2. Formele realizării dreptului	193
2.1. Realizarea dreptului prin activitatea de executare și respectare a legilor	193
2.2. Realizarea dreptului prin aplicarea normelor juridice de către autoritățile statului (aplicarea dreptului)	195
Capitolul XII. Interpretarea normelor juridice.....	204
§1. Noțiunea și rațiunea (necesitatea) interpretării normelor juridice	204
§2. Felurile (genurile) interpretării normelor juridice	207
§3. Metodele interpretării normelor juridice	209
3.1. Metoda gramaticală	209
3.2. Metoda sistematică	210
3.3. Metoda istorică	211
3.4. Metoda logică	211
3.5. Analogia	213
§4. Rezultatele (limitele) interpretării normelor juridice	214
Capitolul XIII. Raportul juridic	215
§1. Premisele raportului juridic	215
§2. Definiția raportului juridic	217
§3. Trăsăturile caracteristice ale raportului juridic	218

3.1. Raportul juridic este un raport social	218
3.2. Raportul juridic este un raport de suprastructură	219
3.3. Raportul juridic este un raport volițional	220
3.4. Raportul juridic este un raport valoric.....	222
3.5. Raportul juridic este o categorie istorică.....	223
§4. Subiectele raportului juridic	223
4.1. Conceptul de subiect de drept	223
4.2. Capacitatea juridică – premisă a calității de subiect de drept.....	225
4.3. Clasificarea subiectelor raporturilor juridice.....	227
§5. Conținutul raportului juridic.....	232
§6. Proba dreptului subiectiv.....	236
§7. Obiectul raportului juridic	237
§8. Faptul juridic	237
Capitolul XIV. Răspunderea juridică.....	240
§1. Noțiunea răspunderii juridice	240
§2. Formele răspunderii juridice	242
§3. Condițiile răspunderii juridice.....	243
3.1. Conduita ilicită	243
3.2. Vinovăția	244
3.3. Legătura causală.....	245
Bibliografie.....	247